

МОВА І ЗМІ

УДК [070.16:[81'272:327.8:316.658](470+571-651.1:477)"20"

<https://doi.org/10.23939/sjs2026.01.130>

Наталія Лебеденко
Львівський національний університет
імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, Львів, Україна
myhajlychenko@ukr.net
ORCID: 0000-0003-3599-3914

МОВА ЯК ІНСТРУМЕНТ РОСІЙСЬКОЇ МАНІПУЛЯТИВНОЇ ПРОПАГАНДИ

© *Наталія Лебеденко, 2026*

У статті досліджено мову як один з інструментів сучасної російської маніпулятивної пропаганди. З'ясовано, що мова, якою послуговувалися тоталітарні держави для створення альтернативної реальності, отримала назву “новомова” (за романом “1984” Джорджа Оруелла). Зазначено, що новомова – це штучна мова тоталітарної системи, метою якої було створення альтернативної реальності, вигідної пропагандистові. Сучасна російська новомова не є новою. Джордж Оруелл придумав слово, але не поняття. Штучною мовою послуговувалися в СРСР та Німеччині для приховування правди і злочинів.

Досліджено, що головними методами створення новомови були зміна значень слів, підміна понять, вилучення прямих значень слів і надання їм нових, уживання фразеологізмів та канцеляриту, які не давали ніякої інформації.

Проаналізовано, що сучасна російська маніпулятивна пропаганда для просування своїх пропагандистських наративів для української, російської та західної аудиторій використовує підміну понять для приховування правди, виправдання своєї військової агресії проти України та применшення загрози того, що відбувається, а також для контролю настроїв суспільства в росії. Російські пропагандисти називають загарбницьку війну проти України “спеціальною військовою операцією”, захоплення і загарбання українських територій – “звільненням”, примусову депортацію мирних жителів окупованих територій до росії – “евакуацією”, насильно депортованих українців до росії – “біженцями” тощо.

Зазначено, що перспективи подальших досліджень полягають у ґрунтовному аналізі прикладів сучасної російської новомови маніпулятивної пропаганди для формування українських національних контрнاراتивів та показу правди світові.

Ключові слова: мова, новомова, діалогічність, медіа, медіатекст, російська маніпулятивна пропаганда, приховування правди, газета “День”, повномасштабне вторгнення росії в Україну.

Вступ. Мова є відображенням реалій, у яких живе людина. Російська військова агресія проти України вплинула на всі сфери життя людини, зокрема і на мову. З одного боку, російські пропагандисти методично використовують мову для реалізації своїх загарбницьких цілей, з іншого –

українські журналісти використовують мову для об'єктивного інформування суспільства щодо війни, а також для протидії російським маніпулятивним наративам, формуючи власні національні контрнарлативи.

Формулювання проблеми. Будь-який текст має діалогічний характер, оскільки передбачає реакції та інтерпретації читачів / глядачів / слухачів. Тим паче медіатекст, спрямований насамперед на інформування реципієнтів, формування громадської думки, а також спонування до дії. У цьому контексті вибір мовних засобів для медіатексту має прямий вплив на сприйняття аудиторії та формування її думки щодо того, що відбувається в суспільстві. У період російської військової агресії проти України мова стала одним з головних інструментів маніпуляцій у російських медіа.

Актуальність дослідження. Від початку повномасштабного вторгнення рф в Україну особливої актуальності набуває дослідження мовних засобів російської маніпулятивної пропаганди, а саме: як за допомогою слова, словосполук агресор веде інформаційно-психологічну війну проти України. Актуальність теми зумовлена потребою глибокого аналізу методик і стратегій ворога для формування ефективних засобів протидії їм.

Формулювання мети та завдань статті. Метою статті є аналіз засобів мови як інструменту російської маніпулятивної пропаганди. Для цього виконуємо такі завдання: 1) проаналізувати наукові праці, що стосуються дослідження мови як інструменту маніпулятивної пропаганди; 2) дослідити висвітлення зазначеного питання в матеріалах журналістів, зокрема у блозі газети “День” Ігоря Сюдюкова; 3) розглянути приклади конструювання альтернативної реальності російськими пропагандистами за допомогою мови.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науковці досліджували різні аспекти методики конструювання штучної реальності рф під час російської загарбницької війни проти України. Так, С. Вовк [1], В. Кульженко [3], О. Луценко, О. П'ятецька, С. Овсейчик [4], С. Міхальков [5], І. Субота [8] аналізують мовні засоби як інструмент створення альтернативної реальності. Г. Дегтярьова [2] у своїй статті досліджує мову медіа як засіб впливу. І. Сторожук, Д. Шевченко [9] вивчають маніпулятивну пропаганду як засіб виправдання міжнародних злочинів.

Виклад основного матеріалу. Росія веде геноцидно-загарбницьку, терористичну війну проти України на кількох рівнях, зокрема фізичному та когнітивному. Перший рівень Кремль реалізує застосуванням військової зброї проти України та українців. На когнітивному рівні росія намагається завоювати свідомості людей: “підірвати моральний дух, шляхом маніпуляцій і провокацій змінити сприйняття подій, змусити зробити не вигідні для нього дії, порушувати державні комунікації та впливати на громадську думку” [4, с. 71]. Мова медіа є могутнім інструментом, який може як формувати, так і руйнувати ідеологічні впливи. Вона може бути використана для маніпуляції, виправдання агресії, перекладання вини за бойові дії, створення фейкових повідомлень або ж навпаки – для консолідації суспільства та захисту національної ідентичності [2, с. 275].

Тож мова є потужним інструментом, який росія використовує у своїй інформаційно-психологічній війні проти України та її народу. Для цього пропагандисти застосовують метод підміни понять, називаючи речі, події, явища видуманими словами, такими словами та сполуками слів, які вигідні їм. Цей процес відбувається за двома етапами: 1) стирання прямого значення слова і надання йому нового значення; 2) стирання самого поняття, що воно позначало, і створення нового, потрібного пропагандистові. Тобто саме поняття згодом стає для людей чимось нереальним. Метою таких маніпуляцій зі словами та їхніми значеннями є завуальовування того, що відбувається в реальності, та створення нової, штучної, альтернативної реальності, яка вигідна пропагандистові. Російські пропагандистські медіа використовують заміну слів та їхніх значень для

контролю і регулювання настроїв суспільства. “Логіка в тому, що виключення з мови медійних текстів певних слів, зміна відтінків їхніх значень, постійне повторення зрештою призводить до того, що саме поняття починає сприйматися як нереальне або не таке загрозливе, як могло здаватися, або ставить під сумнів те, що говорить супротивник” [4, с. 72–73]. “Альтернативна реальність – це викривлена версія реальності, яка слугує інтересам тих, хто її конструює; це соціокультурна конструкція, яка виникає внаслідок систематичного впливу інформації, орієнтованої на перекручення об’єктивної дійсності з метою формування специфічного світогляду та переконань у групи або індивідуума” [1, с. 15]. Під час геноцидно-терористичної війни проти України росія за допомогою мови намагається реалізувати такі цілі: “зменшити довіру до уряду та інших владних інституцій; поглибити політичні розмежування, розколи та конфлікти в українському суспільстві; створити фальшиві ідентичності українців щодо власної культури та історії; побудувати середовище страху та обурення громадян; сформувати світогляд українських громадян, який змусить останніх бути більш вразливими до сприйняття певних політичних або соціокультурних переконань; підірвати інформаційну безпеку України засобами дезінформації та інформаційної плутанини за допомогою різноманітних механізмів окремих стратегій створення фейків” [1, с. 15].

Росія використовує метод радянського та нацистського режиму, аби громадяни росії вірили, що агресія проти України виправдана. Таке викривлення значень слів називають новомовою. “Новомова – це штучна мова, яку використовували та досі використовують країни з тоталітарним устроєм політичного життя. Її сенс полягає в тому, що слова набувають інших значень відповідно до вимог режиму” [3]. Слово “новомова” вперше ужив у своєму романі “1984” Джордж Орвелл. У творі цю мову використовує АНГСОЦ – керівна партія Океанії. Однак Орвелл дав лише назву самому явищу, яке існувало задовго до того. “Одним із найяскравіших прикладів використання новомови Радянського Союзу щодо українців є постанова СРСР від 4 серпня 1921 року, коли комуністи ухвалили постанову називати голод у Росії “голодом”, а в Україні – “неврожаєм”. Так потім відбувалося і в період 1932–1933 рр. Росія досі відмовляється визнати Голодомор геноцидом українців і наполягає на тому, що причиною був “неврожай”, заперечуючи смерті мільйонів українців, яких Радянський Союз знищив, встановивши непомірні плани хлібозаготівель для експорту” [3]. Радянська новомова була насичена евфемізмами, фразеологізмами та канцеляризмами. Сталі лозунги були скрізь, щоб “засісти у свідомості людей”: “релігія – опіум для народу”, “загниваючий Захід”, “пролетарі всіх країн – єднайтеся” тощо.

Натхненням для Орвелла також слугувала мова Третього Рейху, яку вивчав лінгвіст Віктор Клемперер, що видав книжку про це під назвою “Щоденник”. Наприклад, катування називали “ посиленням допитом”, примусову депортацію – “евакуацією”, табори смерті – “концентраційними таборами”. “Така мова теж була частиною пропаганди гітлерівського режиму. Її мета – виправдати агресію Німеччини й надати їй благородного відтінку, щоб народ не сумнівався у правильності дій влади та не розглядав моральний бік справи” [6].

Новомова тоталітарних держав покликана впливати на вільне мислення громадян, унеможливаючи його. “Вона одночасно є засобом контролю мислення та збереження тоталітарного режиму” [7]. Вживання новомови пригнічує і знищує здатність людини міркувати над політикою та власним життям, вміння критично аналізувати ситуацію. Питання збіднення, звуження думки, або думкозлочин, неодноразово розглядав у своєму блозі газети “День” історик, науковець, журналіст Ігор Сюдюков [10, 11, 12]. У статті “Що таке Московська держава?” газети “День” читаємо: “За радянських часів чотири мови, які нелегко було відокремити, співіснували одна з одною. Це, власне кажучи, “новомова” (мова офіційних тоталітарних ЗМІ), “лженовомова”, якою змушували простого радянського громадянина послуговатися публічно, “природна мова”, якою він розмовляв зі своїми друзями або в сім’ї, і, зрештою, “лжеприродна мова”, яку член партії вживав тоді, коли хотів запевнити свого співрозмовника в тому, що є таким самим, як він, і живе в такій самій реальності” [11]. Сьогодні знову спостерігаємо, як новітня російська маніпулятивна пропаганда використовує мову, щоб зняти з себе вину та відповідальність за воєнні злочини, виправдати свою військову агресію та показати світові, що об’єктивної реальності не існує.

У Росії на початку повномасштабного вторгнення ухвалили закон “Про фейки”, який передбачає кримінальне покарання за недостовірну інформацію про перебіг “спецоперації”, її цілі, дії російської армії та їх наслідки. “Відсутність можливості критикувати державні органи, а також встановлення покарання за образу високопосадовців чи їхню критику є порушенням свободи вираження, натомість покарання є непропорційним” [7]. У Росії заборонили вживати слово “війна” і карають за плакати “Ні війні”. Це яскравий приклад заборони свободи висловлення і змушування громадян замінювати слова, не називати реальні речі своїми іменами, що згодом людина сама починає вірити в те, що їй кажуть постійно.

Російські пропагандисти сформували низку слів та словосполук, за допомогою яких намагаються контролювати ситуацію та суспільство. Окупацію Криму у 2014 р. російські пропагандисти і надалі у своїх медіа називають “*приєднанням*” Криму та Севастополя до “*їхньої історичної Батьківщини*”.

Спеціальна військова операція – словосполучка, якою Путін назвав у своїй промові 24 лютого 2022 р. російське повномасштабне вторгнення в Україну і яке вже четвертий рік вживають пропагандисти в російських та проросійських медіа України та світу на позначення бойових терористичних дій Росії на території України. Слово *війна*, як уже було сказано вище, заборонене в РФ. В інформаційному просторі Росії пропагандистські медіа ведуть окремі рубрики про новини із зони “СВО”, в яких розповідають про так звані “обстріли Україною мирних жителів ЛНР та ДНР”, “жорстокість і звірства українських військових”, “недолугість” українського політичного керівництва, “провокації київського режиму” тощо. Мета такого вживання проста: применшити трагедію того, що відбувається в реальності. Мовляв, нічого страшного немає, Росія просто проводить так звану спеціальну військову операцію, щоб захистити російськомовних українців на тимчасово окупованих територіях та свої території від київського режиму / Заходу / НАТО / США.

Окуповані території та території, які Росія захоплює поступово, називає не окупованими, а “*звільненими*”. У російських медіа постійно звучать тези про те, що російські військові “*звільняють*” “свої” території від українських націоналістів, натомість насправді Росія поступово захоплює та окупує українські території, знищує українську інфраструктуру та мирних жителів України.

Депортацію мирних жителів, зокрема і дітей, із окупованих територій російські пропагандисти називають “*евакуацією*”, а українців, насильно переміщених до Росії – “*біженцями*”, натомість справжніх українських біженців, які переїхали за кордон із небезпечних місць через геноцидно-терористичну війну російські медіа називають зневажливо “*бешенцями*”. Російські інформаційні повідомлення рясніють новинами про те, як “хороші” Росіяни “допомагають” українським біженцям, “лікують” хворих дітей-сиріт, організують різноманітні культурні заходи тощо.

Президентство Володимира Зеленського російські медіа називають *нелегітимним*, а Зеленського – “*дилетантом і клоуном*”, якого ніхто не сприймає серйозно, “*борцем-євреєм*”, “*простроченим президентом*”. Ці та інші словесні нападки на президента України покликані підірвати довіру українців до його політичного керівництва, дискредитувати його, поляризувати українське суспільство та розпалити ворожнечу в ньому.

Нацистами раніше називали військових керівників України або деякі військові угруповання, як-от “Азов”, проте від початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну “*нацистами*” “стали” всі українці. “Це ярлик “абсолютного ворога”, який унеможливило будь-яке співчуття й порозуміння [5]. Таке сприйняття українців намагається формувати пропагандистський наратив у Росії та іноземців.

Ще від 2018 р. в російських повідомленнях почало з’являтися слово *хлопок*, коли йшлося про вибухи. Насправді в російській мові це слово означає “згоряння горючої суміші, що супроводжується характерним звуком, але не призводить до руйнування конструкції”. Метою вживання такого слова на позначення вибухів є применшення загрози або її наслідків. У такий спосіб російські пропагандисти намагаються приховати масштаби війни, яку розгорнула Росія проти України.

Існує ціла система евфемізмів, які російська влада й медіа використовують, щоб приховати свої поразки та заспокоїти громадян. По-іншому почали називати й інші неприємні речі. Пожежі – це “*зadымление*”, авіакатастрофа – “*жесткая посадка*”, затоплення та паводки – “*погружение под воду*”, “*подтоплением*”, економічні негаразди – “*отрицательный рост*”, а звільнення з роботи – “*высвобождение*” тощо [5].

Погоджуємося з узагальненням команди “Детектора медіа”, що за допомогою мови російські пропагандисти намагаються нав’язати росіянам і світові п’ять головних тез: 1) війни немає; 2) війна почалася через “знуцання” з російськомовних українців, і Росія їх захищає; 3) все, що пишуть українські та закордонні медіа, – фейки; 4) Україна ніколи не була і не є незалежною; 5) все йде за планом [3].

Усі ці зміни значень слів, підміна понять, евфемізми та канцелярит мають одну мету – приховати правду, що Росія – країна-агресорка, яка прагне завоювати українські території та свідомості українців, знищує не лише міста України, а й мирних жителів та намагається стерти українську національну ідентичність.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Сучасна російська маніпулятивна пропаганда використовує найрізноманітніші інструменти для просування брехливих наративів. Одним із найпотужніших інструментів є мова. Тоталітарні держави створюють спеціальну мову – новомову – для приховування правди та створення альтернативної реальності. Приклади новомови сучасної російської пропаганди засвідчують, що росія намагається переконати світ, що правди як такої не існує. Перспективи подальших досліджень полягають у ґрунтовному аналізі усіх прикладів новомови сучасної російської маніпулятивної пропаганди. Це дасть змогу формувати національні контрнарлативи для посилення інформаційної безпеки України та утвердження української національної ідентичності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вовк С. О. Створення альтернативної реальності: стратегія російської пропаганди в контексті російсько-української війни. *Політикус. Розділ 2: Політичні інститути та процеси*. 2023. Вип. 5. С. 14–18.
2. Дегтярьова Г. А. Роль мови медіа у формуванні та руйнуванні ідеологічних впливів на молодь. С. 271–276.
3. Кульженко В. Новомова: як російська пропаганда намагається конструювати реальність росіян і деморалізувати українців за допомогою слів. *Детектор медіа*. 30 січня 2023. <https://ms.detector.media/trendi/post/31087/2023-01-30-novomova-yak-rosiyska-propaganda-namagaietsya-konstruyuvaty-realist-rosiyan-i-demoralizuvaty-ukraintsiv-za-dopomogoyu-sliv/>
4. Луценко О., П’ятецька О., Овсейчик С. Мовні засоби інформаційно-психологічного впливу сучасної гібридної війни. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика*. 2025. Вип. 2(38). С. 71–77. <https://doi.org/10.17721/1728-2659.2025.38.10>
5. Міхальков С. Новомова окупації. Як ворожа пропаганда придумує штучну мову для опису своєї фальшивої реальності. *Texty.org.ua*. 8 жовтня 2022. <https://texty.org.ua/articles/107452/novomova-okupaciyi-yak-vorozha-propaganda-prydumuye-shtuchnu-movu-dlya-opysu-svoyeyi-falshyvoyi-realnosti/>
6. “Новомова” Орвелла в реальному житті: чому сучасна Росія боїться слів. *Суспільне Культура*. 2022. 8 червня. <https://suspilne.media/culture/247797-novomova-orvella-v-realnomu-zitti-comu-sucasna-rosia-boitsa-sliv/>
7. Рябоштан І. Як проросійські медіа в Україні змінили риторику та чим пропаганда Кремля “годує” росіян. *Детектор медіа*. 2022 р. 13 червня. <https://ms.detector.media/propaganda-ta-vplivi/post/29647/2022-06-13-yak-prorosiyiski-media-v-ukraini-zminyly-rytoryku-ta-chym-propaganda-kremlya-goduie-rosiyan/>
8. Субота І. В. Стратегії маскування антиукраїнської риторики у російському пропагандистському дискурсі. *Вчені записки ТНУ В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2024. Т. 35 (74). №1. Ч. 2. С. 153–158.
9. Сторожук І., Шевченко Д. Пропаганда як засіб виправдання міжнародних злочинів недемократичних політичних режимів: від нацизму і більшовизму до рашизму. *Наукові праці Міжрегіональної Академії*

управління персоналом. *Політичні науки та публічне управління*. 2024. Вип. 3 (75). С. 88–97. [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2024-3\(75\)-13](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2024-3(75)-13)

10. Сяндюков І. Глухі кути “дводумства”. Прозріння Джорджа Оруелла та кремлівська боротьба з “фальсифікаторами історії”. *День*. 2009. № 90. <https://day.kyiv.ua/article/panorama-dnya/hlukhi-kuty-dvodumstva>

11. Сяндюков І. Що таке Московська держава? *День*. 2017. № 168–169. <https://day.kyiv.ua/article/istoriya-i-ya/shcho-take-moskovska-derzhava-0>

12. Сяндюков І. До війни – готові! *День*. 2025. 30 липня. <https://day.kyiv.ua/blog/suspilstvo/do-viyny-hotovi>

REFERENCES

1. Vovk, S. O. (2023). Stvorennia alternatyvnoi realnosti: stratehiia rosiiskoi propahandy v konteksti rosiisko-ukrainskoi viiny. *Politykus. Rozdil 2: Politychni instytuty ta protsesy*, 5, 14–18.

2. Dehtiarova, H. A. Rol movy media u formuvanni ta ruinuванні ideolohichnykh vplyviv na molod. S. 271–276.

3. Kulzhenko, V. (2023, 30 sichnia). Novomova: yak rosiiska propahanda namahaietsia konstruiuvaty realnist rosiian i demoralizuvaty ukraintsiv za dopomohoiu sliv. *Detektor media*. <https://ms.detektor.media/trendi/post/31087/2023-01-30-novomova-yak-rosiyska-propaganda-namagaietsya-konstruyuvaty-realnist-rosiyan-i-demoralizuvaty-ukraintsiv-za-dopomogoyu-sliv/>

4. Lutsenko, O., Piatetska, O., & Ovseichyk, S. (2025). Movni zasoby informatsiino-psykholohichnoho vplyvu suchasnoi hibrydnoi viiny. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Literaturoznavstvo. Movoznavstvo. Folklorystyka*, 2(38), 71–77. <https://doi.org/10.17721/1728-2659.2025.38.10>

5. Mikhalkov, S. (2022, 8 zhovtnia). Novomova okupatsii. Yak vorozha propahanda pryduмуie shtuchnu movu dlia opysu svoiei falshyvoi realnosti. *Texty.org.ua*. <https://texty.org.ua/articles/107452/novomova-okupatsiyyak-vorozha-propahanda-pryduмуie-shtuchnu-movu-dlya-opysu-svoyeyi-falshyvoyi-realnosti/>

6. “Novomova” Orvella v realnomu zhytti: chomu suchasna Rosiia boitsia sliv. *Suspilne Kultura* (2022, 8 chervnia). <https://suspilne.media/culture/247797-novomova-orvella-v-realnomu-zitti-comu-sucasna-rosia-boitsa-sliv/>

7. Riaboshtan, I. (2022, 13 chervnia). Yak prorosiiski media v Ukraini zminyly rytoryku ta chym propahanda Kremlia “hoduie” rosiian. *Detektor media*. <https://ms.detektor.media/propaganda-ta-vplyvi/post/29647/2022-06-13-yak-prorosiyski-media-v-ukraini-zminyly-rytoryku-ta-chym-propaganda-kremlia-goduie-rosiyan/>

8. Subota, I. V. (2024). Stratehii maskuvannia antyukrainskoi rytoryky u rosiiskomu propahandystskomu dyskursi. *Vcheni zapysky TNU V.I.Vernadskoho. Serii: Filolohiia. Zhurnalistyka*, 35(74), 1, 2, 153–158.

9. Storozhuk, I., & Shevchenko, D. (2024). Propahanda yak zasib vypravdannia mizhnarodnykh zlochyniv nedemokratychnykh politychnykh rezhyziv: vid natsyzmu i bilshovyzmu do rashyzmu. *Naukovi pratsi Mizhrehionalnoi Akademii upravlinnia personalom. Politychni nauky ta publichne upravlinnia*, 3(75), 88–97. [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2024-3\(75\)-13](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2024-3(75)-13)

10. Siundiukov, I. (2009). Hlukhi kuty “dvodumstva”. Prozrinna Dzhordzha Oruella ta kremлівська borotba z “falsyfikatoramy istorii”. *Den*, 90. <https://day.kyiv.ua/article/panorama-dnya/hlukhi-kuty-dvodumstva>

11. Siundiukov, I. (2017). Shcho take Moskovska derzhava? *Den*, 168–169. <https://day.kyiv.ua/article/istoriya-i-ya/shcho-take-moskovska-derzhava-0>

12. Siundiukov, I. (2025, 30 lypnia). Do viiny – hotovi! *Den*. <https://day.kyiv.ua/blog/suspilstvo/do-viyny-hotovi>

Nataliia Lebedenko

LANGUAGE AS A TOOL OF RUSSIAN MANIPULATIVE PROPAGANDA

The article explores the role of language as a tool of modern Russian manipulative propaganda. It establishes that the language utilized by totalitarian regimes to shape an alternative reality is referred to as “Newspeak”, a term inspired by George Orwell’s novel “1984”. This artificial language serves the totalitarian system by creating a fabricated reality that benefits the propagandist. Modern Russian Newspeak is not a novel concept; while Orwell coined the term, the underlying idea predates him. Similar artificial languages were employed in the USSR and Nazi Germany to obscure the truth and conceal their crimes.

Research indicates that the primary tactics for constructing Newspeak include altering the meanings of words, substituting concepts, stripping direct meanings from terms while reassigning new ones, and utilizing idiomatic expressions and bureaucratic language devoid of substantive information.

The analysis demonstrates that contemporary Russian manipulative propaganda employs conceptual substitutions to advance its narratives toward Ukrainian, Russian, and Western audiences. This approach aims to obscure the truth, justify military aggression against Ukraine, downplay the severity of current events, and manipulate public sentiment within Russia. For instance, Russian propagandists refer to their war of aggression against Ukraine as a “special military operation,” characterize the seizure and occupation of Ukrainian territories as “liberation,” label the forced deportation of civilians from occupied areas to Russia as “evacuation,” and describe Ukrainians forcibly relocated to Russia as “refugees,” among others.

The article also highlights the potential for future research to involve a comprehensive examination of contemporary Russian Newspeak in manipulative propaganda. This analysis could help in developing Ukrainian national counter-narratives and in conveying the truth to the world.

Keywords: language, Newspeak, dialogicity, media, media text, Russian manipulative propaganda, concealment of truth, Den newspaper, full-scale Russian invasion of Ukraine, special military operation, cotton, refugees.

Дата надходження до редакції 29.12.2025 р.

Дата прийняття до друку 30.01.2026 р.

Дата публікації 27.02.2026 р.